

Elli Heikkilä

Tutkimusjohtaja
elli.heikkila@utu.fi

Työmarkkinat ja alueellinen liikkuvuus

Työmarkkinat ja niiden toimivuus on keskeinen tekijä aluekehitykselle Suomen eri aluetasoilla. Työmarkkinoiden toimivuuteen vaikuttavat alueella asuvan väestön rakenteelliset tekijät ja väestönmuutostekijöistä erityisesti muuttoliike. Muuttoliikkeiden ohella Suomessa pendelöidään eli käydään muualla kuin asuinkunnassa työssä. Tarjolla olevien työpaikkojen määrä ja laatu, asunto-markkinat sekä ihmisten liikkumismahdollisuudet ja -tottumukset määrittelevät työvoiman alueellista liikkuvuutta. Pendelöinti kytkeytyy etenkin laajoihin työmarkkina- ja työssäkäyntialueisiin, joita löytyy suurista kasvukeskuksista ja niiden ympäristöstä.

Myös se, millainen työpaikkarakenteen alueella vallitsee, on yksi keskeinen indikaattori, samoin kuin se, missä työpaikat sijaitsevat sekä mihin uudet työpaikat syntyvät ja mille aloille. Saadaanko niihin jo alueella asuvaa kantäväestöä ja maahanmuuttajataustaista väestöä vai onko alue riippuvainen muuttajista ja pendelöijistä.

Pendelöintitoleranssi määrittelee työmarkkinasaarrekkeen koon, mikä vaikuttaa siten työnetsintäalueen rajautumiseen ja alueelliseen liikkuvuuteen. Pendelöinti voi olla päivittäistä kodin ja työpaikan välistä liikkumista, mutta se voi olla myös pitkän matkan pendelöintiä. Tällöin esimerkiksi työpaikkakunnalla asutaan viikot riippuen etätömahdollisuuksista ja viikonlopuksi matkustetaan asuinpaikkakunnalle. Tätä il-

menee paljon myös esimerkiksi virolaisten työssäkäynnissä Suomessa. Keiu Talven mukaan 15 000 virolaista pendelöi Viron ja Suomen välillä.

Työmarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmaan on havahduttu eri puolilla Suomea. Yksi esimerkki on Viitasaa-resta ja niin sanottujen Wiitaunionin kunnista, missä sosiaalialan osaajien houkuttelemiseksi on alettu maksaa sosiaalityöntekijöiden työehtosopimuksen noin 2 700 € tason sijasta noin 3 600 € palkkaa kuukaudessa. Käytössä on myös sitouttamisraha: kun on ollut vuoden töissä, saa 2 000 € sitouttamisrahaa. Lisäksi työntekijöillä on mahdollisuus käyttää 20 prosenttia työajastaan opiskeluun. Näillä houkuttimilla on saatu haussa olleet työpaikat täytettyä.

Lähteet

- Koivula, Jukka (2018). Maaseutulisä houkuttelee sosiaalialan osaajia. *Maaseudun Tulevaisuus* 19.10.2018.
- Telve, Keiu (2017). *Always on the Move: Commuters between Estonia and Finland*. Guest lecture 23.10.2017. Migration Institute of Finland.
- Yousfi, Saara (2005). *Kahdenuranperheet työmarkkinoilla ja aluedynamiikassa*. Turku: Siirtolaisuusinstituutti, Siirtolaisuustutkimuksia A 27.